

ת"פ 47396/07/19 - מדינת ישראל נגד רוני יעקב חג'ג'

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 47396-07-19 מדינת ישראל נ' חג'ג'

בפני כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

המאשימה

בעניין: מדינת ישראל
נגד

הנאשם

רוני יעקב חג'ג'

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירת גידול, ייצור, הכנת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) תשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים). בהתאם לעובדות האישום, שכר הנאשם דירה וביום 19.3.19 גידל בה 12 שתילי קנבוס במשקל כולל של 1387.17 גרם נטו. כן צוין בכתב האישום כי "באותו מעמד" החזיק הנאשם בדירה 249 גרם נטו של סם מסוג קנבוס, שהוא "תוצר של הגידול", וכן בכלים המשמשים לייצור הסמים ומשקל.

2. הודאת הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון לפיו תוקן כתב האישום והנאשם הופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בעניינו, זאת ללא הסכמה עונשית.

תסקירי שירות המבחן

3. שירות המבחן הגיש שני תסקירים בעניינו של הנאשם, ומטעמים של צנעת הפרט לא אפרט יתר על המידה את הדברים (בהקשר זה ראו: ע"א 6356/20 פלוני נ' מדינת ישראל (21.10.2021)). בתמצית ייאמר כי הנאשם נעדר עבר פלילי, רווק כבן 29 המתגורר בבית הוריו, אינו עובד כיום בין היתר בשל תאונת עבודה בעטיה נקבעה לו נכות צמיתה. הנאשם תאר כי מגיל 20 החל לצרוך קנביס וכי לפני כשנתיים קיבל אישור לצריכת קנביס רפואי בעקבות מצבו הרפואי. ביחס לביצוע העבירה, בתחילה הפגין הנאשם עמדות המצדדות בצריכת קנביס, התקשה לזהות קשיים שעמדו ברקע להתנהלותו ולא ראה צורך בעריכת שינוי כלשהו. עם זאת, מהתסקיר המשלים שהוגש עלה שהנאשם שיתף פעולה באופן חיובי וחשף את קשייו. צוין כי הנאשם השתלב בהליך שיקום תעסוקתי מטעם המוסד לביטוח לאומי והפרוגנוזה שהתקבלה ממנהלת תכנית השיקום הייתה חיובית. קצינת המבחן התרשמה שהנאשם עובר תהליך שינוי משמעותי, השתלב בצורה מיטבית בהליך השיקום התעסוקתי והוא מביע נכונות להמשיך בתהליך. לאור כך, סברה

קצינת המבחן שהמשך ההליך יביא להפחתת הסיכון והמליצה להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך 6 חודשים בשילוב צו של"צ. ביחס לאפשרות לביטול הרשעתו בדין צוין שלא תיגרם פגיעה קונקרטית בעטייה של הרשעה, אך קיימת אפשרות שהרשעה תגביל את אפשרויותיו התעסוקתיות.

טיעוני הצדדים והראיות לעונש

4. ב"כ המאשימה טענה שבמעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של שלום הציבור ובריאותו וכי עבירת גידול סמים היא חלק בלתי נפרד משרשרת הפצת הסם. צוין כי מדובר בעבירה לה קדם תכנון מוקדם, הוגשה פסיקה ונטען שמתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל. ביחס לתסקיר נטען שאין בו כל אינדיקציה להליך שיקום ממשי המצדיק סטייה ממתחם הענישה וכי השיקום התעסוקתי אינו מעיד על שינוי וקבלת אחריות. ביחס לעונש הראוי שיש להטיל על הנאשם עתרה המאשימה לעונש מאסר בפועל למשך 10 חודשים לצד מאסר על תנאי, קנס, התחייבות ופסילת רישיון.

5. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נעדר עבר פלילי, קיבל אחריות למעשיו בהזדמנות הראשונה עוד בחקירתו במשטרה, וכי נסיבות חייו המורכבות ובהן גם מצבו הבריאותי, מצדיקות הקלה עימו. נטען שמדובר במי שערך שינוי משמעותי בחייו ושליחתו כיום למאסר תוריד לטימיון את מאמציו ואין כל הצדקה לכך. ההגנה ציינה כי לאחר ביצוע העבירה קיבל הנאשם אישור לצריכת קנביס רפואי וכי בנסיבות הכוללות ובהן כמות השתילים הקטנה יחסית; עברו הנקי; הודאתו בהזדמנות הראשונה; ושילובו המוצלח בהליך השיקום, יש לאמץ את המלצת שירות המבחן, להעדיף את שיקולי השיקום ולהטיל עליו מאסר מותנה, צו מבחן ושל"צ.

6. הנאשם בדברו האחרון סיפר על השינוי שעבר ועל רצונו להמשיך ולשקם את חייו.

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה

7. **הערכים המוגנים בבסיס העבירה** ברורים ומדובר בביטחון הציבור ושלום. הסכנות הטמונות בהחזקת סם וגידולו ידועות ואין צורך להכביר מילים על הנזקים שעלולים להיגרם לחברה ולפרט ממעשים אלו. פעם אחר פעם נפסק שיש לראות בחומרה את עבירות הסמים אשר הפכו מכת מדינה וכי תוצאותיהן הישירות והעקיפות הוותיקות אסון לשלומה של החברה, לבריאותה ולביטחונה.

8. **נסיבות הקשורות לביצוע העבירה:** גידול סמים מחייב תכנון מוקדם, לימוד, רכישת ציוד, היערכות והתמדה. נתונים אלו יש לשקול לחומרה. עם זאת, במקרה זה מדובר ב- 12 שתילים בלבד, ומכאן שפוטנציאל הנזק קטן משמעותית בהשוואה למקרים אחרים המובאים תדיר בפני בית המשפט וזאת מבלי להפחית מחומרת העבירה. אציין עוד שהכמות הנוספת שנטען כי היא "תוצר הגידול" נכללה בהתאם להסדר הטיעון בגידול עצמו (בעמ' 14, בש' 14).

15) ולא יוחסה בנושא זה עבירה נוספת. כן אציין שהסמים גודלו בדירה בה התגורר הנאשם, היינו שלא מדובר במיזם עסקי במסגרתו נשכרה דירה ייעודית לנושא, על כל המשתמע מכך.

9. **מטרת גידול הסמים:** הסנגור טען שמדובר עבור הנאשם בתרופה המסייעת לו להתמודד עם כאביו וכי המדינה מכירה בכך, שהרי הוא זכה בהמשך לרישיון לצריכת קנאביס רפואי. המאשימה לא התייחסה לנושא. לדידי, יש להביא נושא זה בחשבון לצורך קביעת גבולות המתחם, במידה מסוימת ואנמק. עבירת גידול סמים לפי סעיף 6 לפקודת סמים, אינה כוללת חלופה עונשית קלה יותר במקרה בו מוכח שמטרת הגידול הייתה לשימוש עצמי, כפי שקיים במקרה בו מדובר בהחזקה של סם (סעיף 7(ג) סיפא לפקודת הסמים). עם זאת, ברי שמדובר בנסיבה משמעותית לעונש (ראה סעיף 40ט' (5) לחוק העונשין, וכן לעניין הנזק הצפוי ראה סעיפים 40ט' (3)-(4) לחוק העונשין). בענייננו, כתב האישום המתוקן שותק ביחס לנסיבה זו. ככלל, על כתב אישום מתוקן בו הודה נאשם במסגרת הסדר טיעון לכלול את כל העובדות הנחוצות לצורך גזירת הדין (סעיף 40(ד) לחוק העונשין). עם זאת, בעניין זה ראוי להפנות לפסק דינו של ס. הנשיא (כתוארו אז) כב' השופט ר. שפירא במסגרת עפ"ג 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' דוד** (17.12.2015), שם נקבע כי מקום בו לא צוין בכתב האישום שמטרת הגידול היא מסחרית, יש להניח לטובת הנאשם את ההנחה הנוחה יותר, כלומר שמדובר בגידול לשימוש עצמי. יצוין כי במקרה זה מדובר היה בכמות העולה על החזקה הקבועה בפקודת הסמים ביחס לכמות הסם (סעיף 31(3) לפקודה). ודוק: אין להבין מכך כמובן שבכל מקרה וללא קשר למספר השתילים ויתר הנסיבות שהוכחו, יש להסיק בהיעדר ציון אחר בכתב האישום, שמטרת הגידול היא לשימוש עצמי. ברי שקיימים מקרים בהם ניתן להסיק מהנסיבות (ובמיוחד מהכמות) את מטרת הגידול גם אם הדבר לא צוין כעובדה בכתב האישום, שכן מדובר בהליך לוגי של הסקת מסקנות (ברמת ההוכחה הנדרשת לשם קביעת נסיבה מחמירה (סעיף 40(ג) לחוק העונשין)) ולכן המסקנה היא פונקציה של הנסיבות והעובדות שהוכחו (ראו בהשוואה: ע"פ 170/07 **ליאור מטיס נ' מדינת ישראל** (19.11.2007); דנ"פ 10402/07 **מטיס נ' מדינת ישראל** (29.1.2008)). במקרה שלפנינו, חרף שתיקת כתב האישום והיעדר ראיות בנושא על ידי הנאשם, סברתי שלצורך קביעת מתחם הענישה ניתן להביא בחשבון שלמצער חלק מהגידול נועד לשימוש האישי של הנאשם. מסקנה זו מתיישבת היטב עם מספרם המועט יחסית של השתילים; העובדה שהנאשם קיבל לאחר מכן אישור לצריכת קנאביס רפואי; העובדה שלא הושקעו השקעות כספיות משמעותיות בגידול (ומדובר היה בדירה בה התגורר הנאשם); וכי הסם הנוסף שהוחזק בדירה היה תוצר של הגידול.

10. **מדיניות הענישה:** מדיניות הענישה בעבירות של גידול וייצור סמים מסוכנים משתנה ממקרה למקרה ותלויה בין היתר בסוג הסם, כמותו ובנסיבותיו של הנאשם (עבר פלילי, שיקום, תסקיר חיובי וכיוצא ב'). עם זאת נקבע לא אחת שיש להחמיר עם אלו שמגדלים סמים (ע"פ 5807/17 **דרחי ואח' נ' מדינת ישראל** (18.6.2018); ע"פ 2596/18 **כפיר זנזורי נ' מדינת ישראל** (12.8.2018)). במקרים בהם כמות הסם שגודלה הייתה ממשית הוטלו לרוב עונשי מאסר בפועל, ובמקרים רבים אף שלא בעבודות שירות (ראה למשל רע"פ 3841/16 **יעקב מזרחי נ' מדינת ישראל** (16.5.2016); רע"פ 1787/15 **עמר נ' מדינת ישראל** (24.3.2015); רע"פ 7005/14 **דגן נ' מדינת ישראל** (30.11.2014)).

11. בענייננו, מדובר בגידול כמות קטנה יחסית של צמחים - 12 במספר. נסיבות אלו אינן מתאימות למתחמים שנקבעו ביחס לגידול סמים בכמויות מסחריות. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות ניתן להפנות לפסקי הדין הבאים: רע"פ 314/16 **בן צבי נ' מדינת ישראל** (22.2.2016), בו הוחמר עונשו של נאשם ל-10 חודשי מאסר, בשל גידול תשעה שתילי קנאביס במשקל של 2.5 קילוגרם; עפ"ג 62171-05-17 **אסי חן נ' מדינת ישראל**

(10.7.2017), בו הוטלו על נאשם שגידל 19 שתילים 12 חודשי מאסר. אציין כי בית המשפט המחוזי אישר במסגרת ערעור הנאשם את מתחם הענישה שקבע בית משפט השלום (8-20 חודשי מאסר); ת"פ 44091-11-15 **מדינת ישראל נ' תומר ראובני** (17.5.2016), בו הורשע הנאשם בגידול סמים במשקל של 132 גרם ובהחזקת סם מסוג קנביס שלא לשימוש עצמי במשקל של כ-170 גרם. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם את נסיבות העבירות נע בין עונש מאסר שניתן לשאת בו בעבודות שירות ועד 18 חודשי מאסר; ע"פ 13901-11-15 **עזרא נ' מדינת ישראל** (9.12.2015), בו גידל הנאשם חמישה שתילי קנביס שהגיעו למשקל של 1,200 גרם נטו. בית משפט השלום קבע מתחם שנע בין שישה חודשי מאסר בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר, חרג מהמתחם מטעמי שיקום וקבע עונש של 45 ימי מאסר בעבודות שירות, וגזר הדין אושר בערעור; ע"פ 41827-08-10 **דוד פרידמן נ' מדינת ישראל** (30.12.2010), בו הורשע הנאשם בהחזקת סם מסוג קנביס במשקל של כ-200 ג', ובגידול 8 שתילי קנביס שמשקלם הכולל היה 308.54 גרם וכן החזקת כלים המשמשים להכנת סם. חרף המלצת שירות המבחן, בית משפט השלום דחה את בקשת הנאשם להימנע מהרשעתו, וגזר עליו 5 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסרים על תנאי, פסילה על תנאי וצו מבחן. ערעור הנאשם נדחה; ע"פ 67356-10-13 **יבגני סמנצקו נ' מדינת ישראל** (8.1.2014), בו הורשע הנאשם בעבירות גידול סמים והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית. הנאשם גידל יחד עם אדם נוסף 3 שתילי סם מסוג קנביס במשקל 1,700 גרם וכן החזיקו כלים המשמשים להכנת סם. בית המשפט סטה לקולה ממתחם העונש וגזר עליו 300 שעות של"צ, צו מבחן ועונשים נלווים. ערעורו נדחה; ת"פ 57043-06-16 **תביעות צפת נ' חבני** (17.7.2017), בו הורשע הנאשם בעבירות של גידול סמים והחזקת סמים שלא לצריכה עצמית. הנאשם החזיק ב-154.08 גרם של סם מסוכן מסוג קנביס ו-0.79 גרם של סם מסוכן מסוג חשיש. בנוסף, גידל הנאשם על גג ביתו 3 שתילי סם מסוג קנביס במשקל 210 גרם. בית המשפט דחה את עתירת הנאשם לביטול הרשעתו והוא נידון למאסר על תנאי, קנס, התחייבות ופסילה על תנאי; ת"פ 62475-06-16 **מדינת ישראל נ' שי אדרי** (16.7.2018), בו בוטלה הרשעתו של נאשם שנקבע שגידל שני שתילי קנביס והוטל עליו צו של"צ ומבחן.

12. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם את העבירה מושא ענייננו נע בין 6 חודשי מאסר בפועל, שניתן לשאת בעבודות שירות, ועד 18 חודשי מאסר בפועל.

קביעת עונשו של הנאשם

13. אקדים ואומר כי לאחר עיון בתסקירי שירות המבחן ובחינת נסיבות המקרה בכללותו, באתי לכלל מסקנה כי ראוי במקרה זה להעדיף את הפן השיקומי ולסטות בשל כך ממתחם הענישה. אנמק.

14. כידוע, בהתאם לסעיף 40ד' לחוק העונשין, רשאי בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה שקבע, אם מצא כי "הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם". בעניין זה נקבע כי "על קיומו של פוטנציאל זה, ניתן ללמוד, בין היתר, מעברו של הנאשם; משיתוף הפעולה שלו עם רשויות החוק ועם שירות המבחן; ומקיומה של תמיכה והתגייסות משפחתית לצידו של הנאשם." (רע"פ 7683/13 **דוד פרלמן נ' מדינת ישראל** (23.2.2014); ע"פ 6637/17 **אליזבט קרינדל נ' מדינת ישראל** (18.4.2018)). הנאשם הוא צעיר כבן 29 ונסיבות חייו אינן פשוטות. עברו הפלילי נקי ולאחר תאונת עבודה שעבר נקטע רצף חייו ולאחרונה הוא שולב בהליך שיקום תעסוקתי במסגרת המוסד לביטוח לאומי. ממכתבה של מנהלת מרכז השיקום עולה כי הוא שולב באופן משביע רצון, משקיע זמן רב

בשיקום ומביע מוטיבציה גדולה לשינוי והתקדמות על אף מגבלותיו הבריאותיות (ענ/2). שירות המבחן התרשם אף הוא שלנאשם רצון אמיתי בשינוי חייו וכי הוא יכול להיתרם מהליך השיקום ובכך אף יפחת הסיכון להתנהגות עבריינית בעתיד. לאור כך הומלץ על העמדתו בצו מבחן בצירוף צו של"צ.

15. עמדה זו ראייה בעיני בהחלט. שירות המבחן הוא הגוף המקצועי האמון על שיקום נאשמים ועל הערכת הסיכויים לכך. קצין המבחן משמש כזרוע הארוכה של בית המשפט לעניין זה, ועל אף שאין הכרח לאמץ את המלצתו, ברי כי להמלצת שירות המבחן משקל ממשי בבואו של בית המשפט לגזור את דינו של נאשם (ע"פ 3472/11 פלוני נ' **מדינת ישראל** (3.9.2012)). על חומרת העבירה במקרה זה אין חולק, ועמדתי לעיל על מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלו. עם זאת, במקרה זה סברתי שאין זה נכון להטיל על הנאשם עונש מאסר כעתירת המאשימה, ולו בעבודות שירות. הנאשם אינו בעל דפוסי התנהגות עברייניים (לענין הימנעות מהטלת עונש מאסר ביחס למי שאינו בעל דפוסי עבריינות מובהקים ראו ע"פ 4318-10-11 **מדינת ישראל נ' רפאילוב ואח'** (5.1.2012), חוות דעתו של כב' השופט (כתוארו אז) שפירא). הוא צעיר ועברו נקי. בשנים האחרונות הוא מתמודד עם פציעה לאחר תאונת עבודה, בגינה נקבעה לו נכות צמיתה. כיום הנאשם מחזיק ברישיון צריכת קנאביס מטעמים רפואיים. נסיבות אלו, על רקע מהות העבירה ונסיבותיה, כמו גם המלצת שירות המבחן, מביאות למסקנה לפיה עונש מאסר אינו הולם את נסיבות המקרה ונסיבות העושה. להשפעותיו השליליות של עונש מאסר אפנה לדברים שצוינו בדו"ח **הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים**, 2015 (המכונה "דו"ח ועדת דורנר") וכן לבג"צ 1892/14 **האגודה לזכויות האדם בישראל ואח' נ' השר לבטחון פנים ואח'** (13.6.2017), פסקה קכו' לפסק דינו של המשנה לנשיאה רובינשטיין. לדידי, מסוכנותו של הנאשם כיום פחותה משמעותית מזו שהייתה בעת ביצוע העבירה ואף נתון זה תומך בהימנעות מהטלת עונש מאסר והעדפת הפן השיקומי. כמו כן, תמיכה בתהליך השיקום תסייע לנאשם ולחברה בעוד שעונש מאסר, ולו בעבודות שירות, עלול לקטוע מהלך זה (ע"פ 26985-08-19 **ארטיום שטנפר נ' מדינת ישראל** (21.11.2019)). עוד אציין שעונש מאסר (ממש) כעתירת המאשימה לא יאפשר שילוב הנאשם בצו מבחן וראיתי בכך חשיבות לצורך תמיכה בהליך השיקום. בצד דברים אלו אציין שבכוונתי לקבוע תקופת מבחן ממושכת מזו עליה המליצה קצינת המבחן וזאת על מנת להבטיח רצף טיפולי ארוך יותר. כן אציין שהנאשם אינו מסיים את ההליך כעת וככל שלא ישתף פעולה עם שירות המבחן, ובוודאי אם יעבור עבירה נוספת, יחודש ההליך נגדו והוא יישא בעונש ההולם את מעשיו (עפ"ג 39953-11-13 **סבח נ' מדינת ישראל** (23.1.2014)). כן אציין שבכוונתי להטיל על הנאשם צו של"צ בהיקף לא מבוטל המהווה ענישה קונקרטית, הגם שבבסיסה אפקט חינוכי-שיקומי. בכך ייווצר לדידי תמהיל עונשי ראוי שיש בו להשיג את תכלית הענישה בצד שמירה על סיכויי השיקום.

16. סיכומי של דבר, לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים, הן לקולה והן לחומרה, אני מחליט לחרוג ממתחם הענישה ולהטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.** הוסבר לנאשם בלשון פשוטה שעליו לקיים את הוראות שירות המבחן וכי הפרה של צו הפיקוח עלולה להוביל להפקעתו ולהטלת עונשים נוספים.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 4 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור במשך שנתיים כל עבירה על פקודת הסמים שהיא פשע.

ג. קנס בסך 4,000 ₪. הקנס ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים מיום 1.1.22 ובכל 1- לחודש שלאחריו. לא ישולם אחד התשלומים או יותר במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מדי.

ד. אני מחייב את הנאשם לבצע 250 שעות של"צ. שירות המבחן יגיש תכנית של"צ בתוך 30 יום. מובהר לנאשם שעליו לבצע את הצו על פי הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו ולהטיל עליו ענישה נוספת.

בחלוף תקופת הערעור, ניתן להשמיד את המוצגים - הסמים והציוד הנלווה.

יש להמציא את גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט כסלו תשפ"ב, 23 נובמבר 2021, במעמד הצדדים.